

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 6. évfolyamosok számára

2013. január 24. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>Egészítsd ki a két szólást a megadott szavak közül a megfelelővel, majd karikázd be a szólás jelentését jelölő betűt!</p> <p>a) tör valaki felett. (<i>Botot, Pálcát, Cserepet, Babérkoszorút</i>)</p> <p>A) Ünnepeles keretek között tesz esküt. B) Lesújtó ítéletet mond róla; elítéli a cselekedetéért. C) Szomorú, megrendítő hírral érkezik. D) Vidáman, erőteljesen táncol; bolondozik.</p> <p>b) Bekötik a (<i>kezét, nejét, fejét, kecskét</i>)</p> <p>A) Rossz döntés meghozatalára kényszerítik. B) A harci sebeit gyógyítják. C) Feleségül veszik. D) Elismerik a tetteit, cselekedeteit.</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						
2.	<p>a) Az alábbi szavak közül karikázd be annak a betűjelét, amelyiknek a jelentése alapvetően eltér a többiétől!</p> <p>A) ravasz B) oktondi C) agyafúrt D) csalafinta E) furfangos</p> <p>b) Az alábbiakban három szó jelentéseit olvashatod. Mind a három szó ugyanazzal a két betűvel kezdődik. Zárójelben láthatod azt is, hogy a keresett szó hány betűből áll. Írd le a három szót!</p> <p>1. (6) = izgalmas, gyakran váratlan fordulatokban gazdag, olykor veszélyes történés</p> <p>2. (5) = hangosan, szívből jövőn nevet</p> <p>3. (5) = körmét, karmát vagy ujját horzsoló mozdu- lattal (többször) végighúzza valamin</p>	<table border="1"> <tr> <td>a</td> <td></td> </tr> <tr> <td>b</td> <td></td> </tr> </table>	a		b	
a						
b						

3. Egészítsd ki a szöveget a zárójelben található lehetőségek közül a legmegfelelőbbel! A helyes választ írd a megadott szám mellé!

Egy modern nagyvárosban egy kísérteties társaság, a *(1. fekete, fehér, szürke, színes)* urak csoportosulása arra ösztönzi az embereket, hogy takarékoskodjanak *(2. a pénzüikkel, az idejükkel, a gondolataikkal, az erejükkel)*. De *(3. a szeretet, az idő, a napfény, az öröm)* maga az élet, és az élet a szívben lakozik. Minél inkább takarékoskodnak vele, annál *(4. vidámabb, sivárabb, meghatóbb, színesebb)*, szegényesebb és hidegebb lesz a jelenük. Momo, ennek a történetnek borzas kis hősnője egyedül veszi fel a harcot a szürke férfiak seregével egy szál virág és egy teknősbéka segítségével.

(Michael Ende Momo című könyvének ajánlója alapján)

1.

2.

3.

4.

4. Az alábbi szövegben öt szó vagy kifejezés helyesírása hibás. Írd a pontsorokra az öt hibás helyesírású szó hibátlan alakját! Az öt helyes megoldás mindegyike öt külön pontsorra kerüljön!

A fiú valójában csak az iskolai életet szeretné felpezsdíteni, és ehhez mindig van egy csomó jó ötlete. Egy nyelvtanóra után élete legnagyobb terve pattan ki a fejéből: a *frindli*.

Az ügy teljesen ártatlanul kezdődik, de az iskolában nagy zűrzavart kavart. Hősünk ráveszi barátait, hogy segítsék terve megvalósításában. Tanára végetakar vetni a rendbontásnak, de a *frindli* már önálló életet él.

(Andrew Clements Frindli című könyvének ajánlója alapján)

.....

.....

.....

a	
b	
c	

5. Válaszolj a kérdésekre az alábbi Kányádi Sándor-versrészlet alapján!

Nyugaton, _____

vörös az ég alja.

Régtől nem kelepel

kéményen a gólya.

Csóka- s varjúserreg

lepi el a fákat,

véget a _____ se vet

a nagy csárognak.

a) A sorok **rímelését** figyelembe véve állapítsd meg, hogy melyik szóval egészíthető ki az első sor! Karikázd be a megfelelő szó betűjelét!

- A) északon
- B) keleten
- C) piroslik
- D) fényözön

b) A vers **ritmusát** figyelembe véve állapítsd meg, hogy melyik szóval egészíthető ki a második versszak! Karikázd be a megfelelő szó betűjelét!

- A) szél
- B) vihar
- C) zivatar
- D) hófúvás

c) Karikázd be a vers címét jelölő betűt!

- A) Árva gólya kelepel
- B) Csókák és rigók
- C) November
- D) Májusi csivitelés

6. Oldd meg a versrészlethez kapcsolódó nyelvtani feladatokat!

a	
b	
c	
d	
e	

...én azt szeretném, ha hazám,
e föld, hol mindent, ami ember,
vágytam példázni életemmel,
lehetne egykor büszke rám.

(Szabó Lőrinc: Hazám)

a) Írd ki a versrészletből azt a szót, amelyikben írásban jelölt teljes hasonulás figyelhető meg!

.....

b) A szavak szerkezetét tekintve a *szeretném* szóhoz melyik „nyelvtani képlet” párosítható? Karikázd be a helyes „nyelvtani képlethez” tartozó betűjelet!

szeretném

A) szótó + képző + képző

B) szótó + jel + jel

C) szótó + rag + rag

D) szótó + jel + rag

E) szótó + rag + képző

c) Írd a pontsorra a versrészletben elsőként előforduló magas hangrendű főnevet!

.....

d) A minta alapján válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi két szót! A megoldást írd a pontsorra!

magyar: ma-gyar

földig:

hazámat:

8. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

a	
b	
c	

Hálószövés

A pók mindenekelőtt kinéz magának egy helyet. Ezt követően egy annál magasabban lévő ponthoz nyomja a fonóit. Innen egy szálon lebecsátkozik a kiszemelt helyre. Ezt a szálat alul hozzáerősíti valamihez. Ezen az első fonálon ismét visszatér a kiindulási helyére, de kapaszkodás közben egy második fonalat is húz magával. A kiindulópontra érve a második fonallal oldalirányban eltávolodik, majd azt is odaerősíti egy alkalmas helyre. A pók ezt a háromszög alakú keretet „küllőkkel” egészíti ki. A „küllőket” csigavonalban húzott fonalakkal összeköti.

A hálókötés ritkán sikerül első próbálkozásra. A pók néha csak számtalan kísérlet után alkothatja meg a keretet. Ha lebecsátkozik, és alul nem talál alkalmas helyet, a fonalat összegöngyölve visszamegy a kiindulási pontjához. Az így kárba ment fonalat megeszi.

Az idősebb, erős pókok néha igen merész kereteket készítenek. A Bükkben találtak egy olyan hálókeretet, amelyiknek az alja egy fűszálhoz, a teteje pedig egy tíz méter magasságban lévő faághoz volt erősítve.

(Herman Ottó *Erdők, rétek, nádasok* című műve alapján)

a) Miért nem sikerül többnyire elsőre a póknak a hálószövés? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Egy másik pók gyakran megeszi a keret fonalait.
- B) Ha nem tudja egy fűszálhoz tapasztani a fonal végét, egy másik helyet kell keresnie.
- C) A szél gyakran összekuszálja a keret szálait.
- D) A pók nem talál alul alkalmas pontot a fonal rögzítésére.
- E) Az első fonal még könnyen elszakad a pók súlya alatt.

b) Igaz vagy hamis az állítás? Írd az *igaz* vagy a *hamis* szót az állítás elé!

..... A legmerészebb kereteket a fiatal pókok szövik.

..... A pók meg tudja enni a saját fonalát.

..... A pók a keret készítésekor csak függőleges irányban mozog fel és le.

c) Milyen alakú a pókháló kerete? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A) Csigavonal alakú.
- B) Háromszög alakú.
- C) Kör alakú.
- D) Négyzet alakú.

9. Egészítsd ki Ágai Ágnes *Kamaszságok* című versét a megadott szavakkal! Egy vonalra csak egy szót írhatsz. Ügyelj a pontos másolásra és az írásjelekre!

a	
b	
c	

..... még a

csak Anyára és Apára,

..... ők az

.....

ajándékot,

Én

hadd

hiszek

hogy

hozzák

örüljenek.

Télapóban,

ráhagyom

10.

Írj egy 6–8 mondatos fogalmazást, amely a megkezdett történetet folytatja és lezárja!

Én is elfoglaltam a helyem a nézőtéren. Mindenki nagyon izgatott volt. Néhány perc múlva elkezdődött a mérkőzés.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	

